

Finanční zdraví provozoven v hl. m. Praze v únoru 2021

02/2021 ----- RNDr. Vladimír Vojtěch

Hlavní zjištění

Vývoj struktury provozoven podle finančního skóringu jejich provozovatelů nevykazuje v období 2017–2021 zásadní odlišnosti. K nejvýraznější změně došlo v rámci dvou nejlepších stupňů – úbytek AAA (minimální riziko) a nárůst AA (velmi nízké riziko).

Poměrně stabilní zůstává i geografický obraz. Avšak katastrální území v historickém jádru města vykázala nejvyšší nárůsty zastoupení provozoven se špatným skóringem (CCC, CC a C). Na druhé straně se nejvyšší hodnoty jejich zastoupení pohybují mezi 10 až 17 %. V katastrálních územích ve středu města jsou hodnoty jejich zastoupení pod 10 %, a to navzdory případným vyšším nárůstům.

Vzhledem k výše uvedenému tak lze předložený dokument vnímat jako **doplnění** předchozí analýzy *Finančního zdraví provozoven v hl. m. Praze v roce 2017*. Komplexní aktualizace obou analýz provozoven vypracovaných Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy v letech 2017 a 2018 není vzhledem k robustnosti pražské ekonomické základny v současnosti nezbytná. Oba dokumenty mohou i nadále plnit svoji funkci.

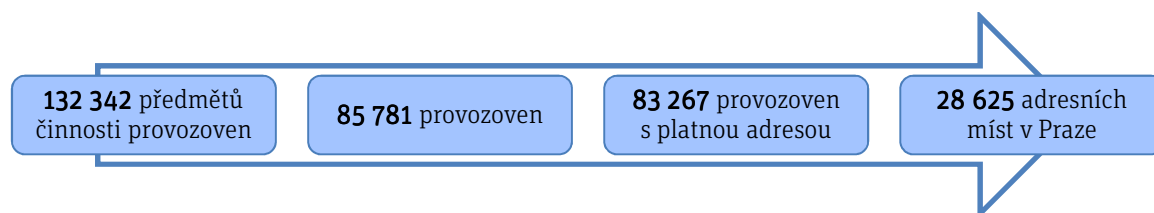
1 Data a metodika

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy v únoru 2018 vypracoval analýzu *Finanční zdraví provozoven v hl. m. Praze v roce 2017* zaměřenou na finanční zdraví provozovatelů a distribuci provozoven ve městě podle tohoto ukazatele. Poněvadž tato analýza vznikla v období hospodářského růstu, považujeme – vzhledem k současnému hospodářskému útlumu vyvolanému světovou pandemií onemocnění covid-19 a návaznými sanitárně-epidemiologickými opatřeními – za žádoucí platnost této analýzy ověřit.

Obdobně jako za rok 2017 pracujeme i nyní s velkým datovým souborem aktivních provozoven pokrývajícím celé území hl. m. Prahy. Dodavatelem tohoto souboru je Hospodářská komora hl. m. Prahy, data jsou k listopadu 2020. Výchozí datový soubor byl složen ze 132 342 řádků označujících jednotlivé předměty činnosti provozoven. Ty byly na základě IČO provozovatele a kódů adresních míst sdruženy do 85 781 provozoven patřících 70 624 ekonomickým subjektům. Platnou adresu – zejména uvedený kód adresního místa vedený Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním v Informačním systému územní identifikace – mělo 83 267 provozoven. Ty se nacházely na 28 625 adresních místech v Praze.

SCHÉMA 01:

STRUKTURA DATOVÉHO SOUBORU ZÍSKANÉHO OD HOSPODÁŘSKÉ KOMORY HL. M. PRAHY V LISTOPADU 2020 A ZPŮSOB PRÁCE S NÍM

K těmto subjektům byla dále v únoru 2021 získána informace z databáze Albertina společnosti Bisnode Česká republika, a. s., o jejich finančním zdraví, tzv. skóring. Tento skóring je výsledkem statistické analýzy založené na mnoha informacích z databází společnosti Bisnode Česká republika, a. s., zejména na účetních závěrkách, registrovaných dlužích, činnosti a velikosti subjektů, platebním chování a mnoha dalších relevantních informacích. Skládá se z 10 stupňů reprezentujících intervaly pravděpodobnosti úpadku během 12 měsíců s tím, že AAA stojí pro nejlepší skóring s minimálním rizikem a D pro úpadek. Hodnoty pravděpodobnosti pro jednotlivé stupně skóringu se liší v závislosti na hospodářském cyklu.

2 Celopražský pohled na finanční zdraví provozoven

TABULKA 01:

BISNODE FINANČNÍ SKÓRING PROVOZOVEN V HL. M. PRAZE V LETECH 2017 A 2021

Stupeň skóringu	Riziko	Počet provozoven		Podíl na celku v %	
		2017	2021	2017	2021
AAA	minimální	23 258	18 681	28,1	21,8
AA	velmi nízké	13 241	16 311	16,0	19,0
A	nízké	8 260	9 264	10,0	10,8
BBB	střední	8 371	8 726	10,1	10,2
BB	akceptovatelné	4 928	6 754	6,0	7,9
B	zvýšené	3 417	4 193	4,1	4,9
CCC	vysoké	2 533	3 136	3,1	3,7
CC	velmi vysoké	1 259	1 816	1,5	2,1
C	extrémně vysoké	1 255	2 017	1,5	2,4
D	úpadek	635	664	0,8	0,8
Neuvedeno	–	15 543	14 219	18,8	16,6
Celkem	–	82 700	85 781	100,0	100,0

Zdroj: Hospodářská komora hl. m. Prahy a Bisnode Česká republika, a. s.

Počet provozoven v hl. m. Praze podle skóringu provozovatelů měl i v únoru 2021 exponenciální rozložení. Oproti roku 2017 se ale výrazně snížily počet i zastoupení provozoven, jejichž provozovatelé měli nejlepší skóring AAA (tj. minimální riziko). Přesto i v únoru 2021 byl stupeň AAA mezi provozovny nejčastěji zastoupeným (18,7 tis., resp. 21,8 %). Vzrostl počet provozoven se skóringem AA (tj. velmi nízké riziko) na 16,3 tis., resp. 19 %. Do nejlepších stupňů AAA, AA a A dohromady spadalo 44,3 tis. provozoven, tj. 51,6 % (tj. o 2,5 procentního bodu méně oproti roku 2017).

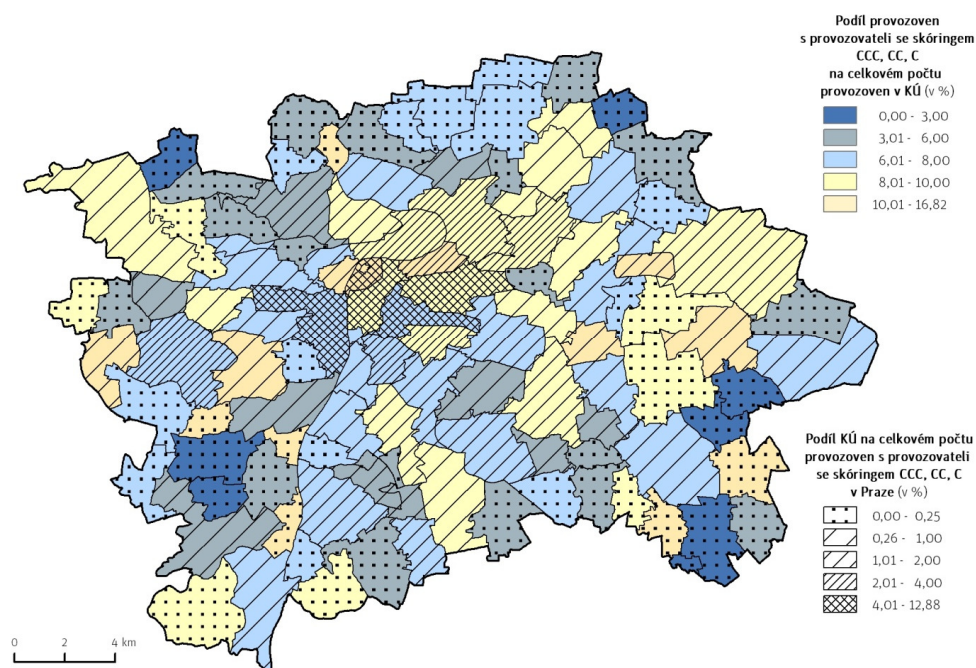
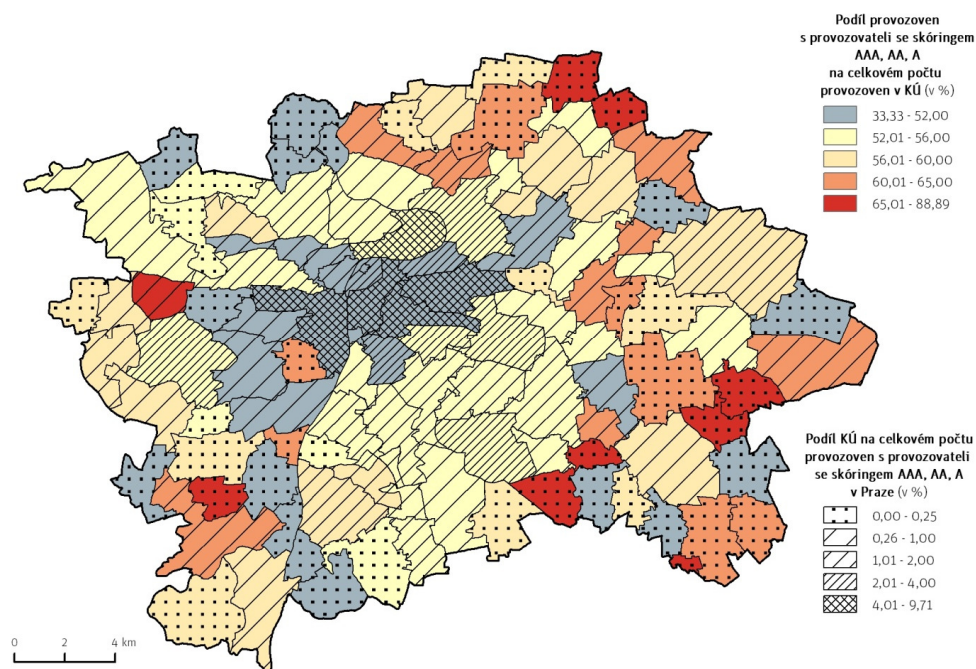
Výraznější nárůst zastoupení vykazaly provozovny se skóringem BB (tj. akceptovatelné riziko) a C (tj. extrémně vysoké riziko). Provozoven ve středních stupních skóringu BBB, BB a B dohromady v únoru 2021 bylo 19,7 tis., tj. 23 % (tj. o 2,8 procentního bodu více oproti roku 2017). Špatný skóring CCC, CC nebo C měli provozovatelé 7 tis. provozoven, tj. 8,2 % (tj. o 2,1 procentního bodu více oproti roku 2017). V únoru 2021 skóring nebyl sledován u jedné šestiny provozoven (14,2 tis.).

Ačkoli do února 2021 došlo ke snížení zastoupení provozoven ve skupině stupňů AAA, AA a A, i nadále tyto provozovny představují ve sledovaném souboru nadpoloviční většinu. A kromě výrazného snížení zastoupení stupně minimálního rizika (tj. AAA) se struktura souboru výrazně neproměnila. Při interpretaci těchto hodnot je třeba pamatovat, že společnost Bisnode Česká republika, a. s., už samotnou lokalizaci provozovny v hl. m. Praze předpokládá jako důležitý faktor finančního zdraví vyplývající jednak z dostatečně velkého trhu a jednak ze schopnosti odolávat konkurenčním tlakům.

3 Prostorová distribuce provozoven podle skóringu jejich provozovatelů

OBRÁZEK 01:

ZASTOUPENÍ PROVOZOVEN PODLE SKÓRINGU JEJICH PROVOZOVATELŮ V KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍCH HL. M. PRAHY V ÚNORU 2021

Zdroj: Hospodářská komora hl. m. Prahy, Bisnode Česká republika, a. s., vlastní výpočty IPR Praha

Obdobné kartogramy jsou uvedeny v předchozí analýze z roku 2018 na s. 18. **Z bližšího pohledu vyplývá, že rozmístění provozoven se v období 2017–2021 výrazněji nezměnilo. Ve stejném období se ani výrazněji nezměnila struktura provozoven v jednotlivých katastrálních územích.** Stejně jako v roce 2017 i v roce 2021 nejvyšší zastoupení provozoven se skóringem AAA, AA a A vykazala katastrální území ve středu města – Josefov (36 %), Malá Strana (39,6 %), Staré Město (40 %) a Nové Město (46,2 %), přičemž jde o více méně totožné hodnoty. Ve srovnání s rokem 2017 se ale zvýšil počet katastrálních území s mírně podprůměrným či podprůměrným zastoupením provozoven se skóringem AAA, AA a A z 16 na 33. Odmyslíme-li si při pohledu na obr. 1 malá periferní katastrální území, jde u většiny takto dotčených území o přesun o pouze jednu kategorii v legendě. Toto vzhledem k hospodářskému vývoji České republiky a vzhledem k vývoji v Praze (tab. 1) lze považovat za přijatelný výsledek.

Uvedená centrální katastrální území naopak vykazala nadprůměrné zastoupení provozoven se středním skóringem (tj. BBB, BB nebo B). Hodnoty z února 2021 se neliší od hodnot roku 2017. Josefov (33,3 %), Malá Strana (30,3 %), Staré Město (29,8 %), Karlín (26,7 %) a Nové Město (26,4 %). Z větších okrajových katastrálních území pak v roce 2021 vyšší zastoupení provozoven se středním skóringem vykazaly Křeslice (33,3 %), Dolní Měcholupy (29 %), Zličín (28,2 %) a Letňany (25,1 %).

Navzdory nárůstu zastoupení provozoven se špatným skóringem (tj. CCC, CC nebo C) z 6,1 % v roce 2017 na 8,2 % v únoru 2021 „regionální obraz“ zůstal téměř totožný. Provozovny, jejichž provozovatelé měli špatný skóring, byly (podobně jako v roce 2017) nejvíce zastoupeny v malých katastrálních územích na okraji města – nejvíce Holyně (16,7 %), Královice (13,3 %), Sedlec (13,2 %), Malá Chuchle (12,2 %). Z větších katastrálních území, podobně jako v roce 2017, vynikla ta s velkými nákupními centry – Štěrboholy (12,3 %), Černý Most (12,1 %) a Třebonice (10,2 %). Z katastrálních území ve středu města měl tradičně vysoké zastoupení provozoven se špatným skóringem Josefov (16,8 %), k únoru 2021 přibýly i Staré Město (13,4 %) a Malá Strana (10,5 %), což může mj. souviset i s útlumem cestovního ruchu vinou sanitárně-epidemiologických opatření.

TABULKA 02:

VÝVOJ ZASTOUPENÍ PROVOZOVEN SE SKÓRINGEM CCC, CC, C VE VYBRANÝCH KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍCH HL. M. PRAHY V LETECH 2017 A 2021

Katastrální území	Zastoupení provozoven se skóringem CCC, CC, C v %		Index změny zastoupení v %
	2017	2021	
Vyšehrad	3,5	7,9	126
Malá Strana	6,0	10,5	75
Staré Město	7,8	13,4	71
Karlín	5,9	11,0	86
Vršovice	5,1	8,3	62
Josefov	10,5	16,8	60
Vysočany	6,5	9,7	49
Hradčany	5,2	7,5	44
Krč	5,7	8,2	43
Strašnice	5,1	7,3	43
Libeň	6,0	8,3	38
Nové Město	6,9	9,7	40
Vinohrady	6,0	8,0	33

Katastrální území	Zastoupení provozoven se škóringem CCC, CC, C v %		Index změny zastoupení v %
	2017	2021	
Žižkov	6,6	8,4	27
Holešovice	6,6	8,1	23
Dejvice	4,9	5,9	20
Stodůlky	5,8	6,9	19
Smíchov	6,7	7,9	17
Chodov	5,3	6,2	17
Nusle	6,6	7,5	14
Hl. m. Praha celkem	6,1	8,2	34

Poznámka: Tučně označena katastrální území v historickém jádru města.

Zdroj: Hospodářská komora hl. m. Prahy, Bisnode Česká republika, a. s., vlastní výpočet IPR Praha

Uvážíme-li, že zastoupení provozoven, jejichž provozovatelé měli špatný škóring, vzrostlo mezi roky 2017 a 2021 o 34 %, pak nejvyšší nárůsty vykazala katastrální území v historickém jádru města (tabulka č. 2). Avšak i zde je možné identifikovat rozdíly – Staré Město s nárůstem 71 % vs. Nové Město jen se 40 %. Rozdíly je možné identifikovat i mezi katastrálními územími ve středu města, kdy na jedné straně stojí Karlín (nárůst o 86 %) a Vršovice (nárůst o 62 %) a na straně druhé Nusle (nárůst o pouhých 14 %), Smíchov (nárůst o 17 %) a Dejvice (nárůst o 20 %). Konkrétní příčinu však není možné vysledovat, neboť i strukturálně podobná katastrální území mohou vykazovat naprosto odlišný vývoj. „Sídlištní“ katastrální území Chodov a Stodůlky pak vykazala nárůst zastoupení provozoven se špatným škóringem o pouhých 17, resp. 19 %. Za jeden z faktorů stojící v pozadí tohoto stavu považujeme například vyšší provozní náklady provozoven v jádru a středu města a zaměření se na specifickou skupinu zákazníků. Do kategorie specifické skupiny zákazníků lze zahrnout i obyvatele prstence sídlišť, neboť ti jsou dostatečně velkou a stabilní cílovou skupinou celé řady provozoven s více obrátkovým zbožím.

Finanční zdraví provozoven
v hl. m. Praze v únoru 2021

02/2021

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Sekce rozvoje města
Vyšehradská 57, 128 00, Praha 2

AUTOR

RNDr. Vladimír Vojtěch / vojtech@ipr.praha.eu, t: 236 004 716

první vydání / 7 stran

© Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2021-02

Všechna práva vyhrazena

Elektronická verze dokumentu je dostupná na

www.iprpraha.cz/ekonomika